

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022-2026

INHOUD

Voorwoord	3
Inleiding	5
Duurzame Leefomgeving	8
Rijke Natuur	15
De Basis Op Orde	21
Zeist Maken We Samen	28
Iedereen Doet Mee	34
Inclusief en Rechtvaardig	40

Voorwoord

Voor u ligt het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022 van GroenLinks Zeist. De vraag voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 is: Waar wachten we nog op? We staan voor grote uitdagingen zoals de gevolgen van klimaatverandering, de crisis op de woningmarkt en toenemende ongelijkheid. Dit is het resultaat van politieke keuzes; keuzes die te vaak zijn gemaakt voor het grote geld en het bedrijfsleven en niet voor de “gewone” burger. De problemen vragen om politieke durf en oplossingen die niet vooruitgeschoven kunnen worden. Groene en linkse oplossingen die werken voor ons allemaal.

Met onze stem laten we zien voor welke wereld wij staan: gelijkwaardig, duurzaam en eerlijk, een betaalbare woning voor iedereen, lokale duurzame oplossingen om CO2 uitstoot te verminderen en biodiversiteit mogelijk te maken, schone lucht, laagdrempelige toegang tot goede voorzieningen en een eerlijk inkomen. Dit bereiken we stap voor stap, motie voor motie.

We zijn er trots op een breed en concreet programma aan u voor te kunnen leggen: 110 programmapunten, onderverdeeld in twee groene hoofdstukken en vier sociale hoofdstukken. Hiermee willen we duurzaamheid en biodiversiteit in Zeist waarborgen en een rechtvaardige sociale gemeente realiseren. Het programma is een weerspiegeling van progressieve idealen van GroenLinks uitgewerkt voor onze mooie, groene gemeente.

4 jaar geleden heeft de kiezer ons programma en onze campagne beloond met een fikse zetelwinst. Bij de samenstelling van het coalitieakkoord hebben we door onze winst veel punten uit ons programma ingebracht en daarvan is nu ook veel uitgevoerd; Zeist is dus aan het veranderen. Sommige thema's zijn urgenter geworden en staan daarom duidelijker in het nieuwe programma. Hoe mooi zou het zijn als we dat mee kunnen nemen naar nieuwe coalitie-onderhandelingen zodat we de ingezette koers door kunnen varen!

In november 2020 is de programmacommissie door de ALV geïnstalleerd. De commissie bestaat uit Steven Dijkxhoorn, Falco van 't Riet, Peter Legters en Mette Dingemans. Later is Martine Folkersma aangeschoven als tekst- en beeldredacteur. Een actieve en betrokken groep mensen met als voornaamste doel een eerlijk en werkbaar programma op te tuigen.

De commissie heeft zes thema's gepresenteerd aan de leden die later zijn uitgewerkt tot hoofdstukken. Een aantal leden zijn bereid gevonden om als 'thematrekker' aan de slag te gaan en ideeën en dromen op te halen bij de leden van GroenLinks Zeist en in de samenleving:

Sien Kok en Gijs Bijl voor de thema's Rijke Natuur en Toekomstbestendige en duurzame leefomgeving, Kees Hammink en Alexander Matthes voor het thema De Basis op Orde, Laura Hoogstraten voor het thema Zeist maken we Samen, Ruud te Velthuis en Naomi Mertens voor het thema Iedereen doet mee en Gijs Bijl voor het thema Inclusief en rechtvaardig.

Het concept programma is in de ALV van mei voorgelegd aan de leden. Daarna is de commissie aan de slag gegaan om het programma uit te werken. Dat is op 27 juli verstuurd aan de leden die tot begin september de tijd hebben gehad om amendementen in te dienen. Op de ALV van 22 september zijn de ingediende amendementen behandeld en de puntjes op de i gezet.

Het bestuur en de fractie danken de programmacommissie en de thematrekkers voor de vele uren lees, overleg- en schrijfwerk, hun enthousiasme en de transparante werkwijze. Er ligt nu een gedragen verkiezingsprogramma wat we met trots kunnen gebruiken de komende 4 jaar, maar zeker ook de basis legt voor de langere termijn.

Samen, stap voor stap, Nederland veranderen.

Namens het bestuur en de fractie GroenLinks Zeist

Roel van Nieuwstadt
lijsttrekker

Liesbeth Raymakers
voorzitter bestuur

Inleiding

Met het schrijven van dit verkiezingsprogramma hebben we ons laten inspireren door het concept van de donuteconomie van Kate Raworth. In de basis gaat de donuteconomie over het sociale fundament en het ecologische plafond. Het voorzien in de sociale behoeftes van iedereen – de basis op orde – binnen de draagkracht van de aarde: het groene plafond. Tussen dat fundament en dat plafond moeten we elke keer opnieuw afwegingen maken. Afwegingen die slim, creatief en duurzaam zijn. Niet alleen voor de komende 4 jaar, maar ook voor de lange termijn. Daarom willen we dat de donuteconomie wordt toegepast en inspiratie geeft in het beleid en de begroting van de gemeente.

De urgentie van klimaatverandering is groot, niet alleen wereldwijd maar ook hier in Zeist. We moeten aan de slag met verduurzaming, het versterken van de biodiversiteit en het inzetten op de energietransitie. Voor de Klimaatop in Schotland concluderen veertienduizend wetenschappers op basis van onderzoek naar de toestand van de aarde dat het nu echt tijd is om in actie te komen tegen een 'klimaatnoodgeval'. Om het belang hiervan te onderstrepen begint het programma met twee *groene* hoofdstukken: *Duurzame Leefomgeving* en *Rijke Natuur*.

GroenLinks staat ook voor een sociale en rechtvaardige samenleving. Dit komt aan bod in de overige vier hoofdstukken die gaan over *rode* thema's: *De basis op orde*, *Zeist maken we samen*, *Iedereen doet mee* en *Inclusief en Rechtvaardig*. We vinden dat iedereen moet mee kunnen doen, ongeacht inkomen, persoonlijke situatie of achtergrond. We houden daarbij rekening met de natuur en willen dat de gemeente beleid ontwikkelt dat ecologische én sociale grenzen respecteert.

Groen en rood beleid leiden tot allerlei dilemma's. Hoe gaan we bijvoorbeeld om met de verduurzaming van woningen en met tarieven voor afvalscheiding of belasting op afval? Hoe zorgen we ervoor dat dit alles betaalbaar blijft ook voor de lagere- en middeninkomens? Hoe zorgen we ervoor dat ongelijkheid in inkomens kleiner wordt en dat iedereen kan meedoen met de grote veranderingen die gaan plaatsvinden, en dan met name op het gebied van klimaatadaptatie? We willen de natuur uitbreiden en versterken, maar hoe verhoudt zich dat tot de woningopgave of de noodzaak tot een energietransitie die ook ruimte opeist voor windmolens of zonneweides? Hoe kunnen we ruimte geven voor economische ontwikkeling, arbeid en mobiliteit, zonder dat biodiversiteit en natuur in het nauw komen?

Als we niet in staat zijn rood aan groen te verbinden dan kunnen we onze idealen niet verwezenlijken. Sociale rechtvaardigheid kan alleen bestaan in een wereld waar we *samen* voor zorgen, die we samen verduurzamen en vergroenen. In dit verkiezingsprogramma maken we keuzes die onze gemeente groener en socialer maakt. Dit willen we de komende vier jaar realiseren samen met onze politieke collega's én de samenleving, want Zeist maken we samen.

Laura Hoogstraten
wethouder GroenLinks Zeist

A background image of a park with a pond, trees, and a person walking on a path. The image is partially covered by a white bar at the top and several colored bars on the right side containing text.

Verkiezingsprogramma

Duurzame Leefomgeving

Rijke Natuur

De Basis Op Orde

Zeist Maken We Samen

Iedereen Doet Mee

Inclusief en Rechtvaardig

Duurzame Leefomgeving

DUURZAME LEEFOMGEVING

KLIMAATNEUTRALE GEMEENTE, CIRCULAIRE ECONOMIE, KLIMAATADAPTATIE, WATER, LUCHTKWALITEIT

De klimaatcrisis is de grootste opgave van onze tijd. Het tegengaan van de opwarming van de aarde vergt al onze daadkracht, creativiteit en wil tot samenwerking. Nu al zien we de gevolgen van klimaatverandering, over de hele wereld, in Nederland en ook in Zeist: een extremer klimaat, verdroging op de heuvelrug, hittestress, wateroverlast en een al decennia achteruitgaande biodiversiteit. Als we niet genoeg doen, laten we een onbewoonbare wereld achter voor de volgende generaties. Met een stevige inzet kunnen we het tij keren. We dragen zorg voor de lucht, het water en het land door het leefbaar te houden, schoner en weerbaar te maken voor veranderingen in de toekomst, met een eerlijke lastenverdeling als uitgangspunt.

Klimaatneutrale gemeente

De Brede Milieuvisie voor Zeist uit 2016 stelt tot doel om in 2030 klimaatneutraal te zijn: dat betekent dat we als gemeente geen CO₂ of andere broeikasgassen meer mogen uitstoten. We willen daarom zelfvoorzienend zijn op gebied van energie, zonder nog gebruik te maken van fossiele brandstoffen als olie, gas en kolen. Om deze droom waar te maken zullen we flink moeten inzetten op energiebesparing en de overgang naar niet-fossiele energiebronnen. Een grote rol zien wij hierbij voor het duurzaam bouwen en het verduurzamen van de huidige woningvoorraad. Om vóór 2050 energieneutraal te zijn, dient – met een stevige inzet op isolatie en zuinige technieken in woningen en bedrijven – rond de 50% aan energie bespaard te worden. De rest moet duurzaam worden opgewekt, voor zover hierop niet verder wordt bespaard. Het potentieel voor opwekking van duurzame energie met windmolens en zonnepanelen is in Zeist relatief beperkt. Het terugdringen van energiegebruik staat daarom hoog op de agenda.

Programmapunten

GroenLinks neemt actief de regie in de energietransitie

GroenLinks is blij met de ambities die worden gesteld in de Brede Milieuvisie (1) en de Propositie van Zeist (2). Maar we zien ook dat er nog veel moet gebeuren. Een terugkerende aanscherping en monitoring van de Zeister Routekaart Nieuwe Energie en de Transitievisie Warmte zijn daarom van belang.

(1) Milieuvisie ([zeist.nl](https://www.zeist.nl/milieuvisie))

(2) Propositie van Zeist

We stellen een klimaatplan op voor de gemeente Zeist

GroenLinks stimuleert de gemeente om het goede voorbeeld te geven. Daarbij werken we toe naar een certificering op basis van de CO2-prestatieladder: we ontwikkelen een klimaatplan waarin we de CO2-footprint van de gemeente vaststellen, waarin we ambities en doelen stellen en maatregelen nemen.

We zetten in op het verduurzamen van de bestaande gebouwenvoorraad

Met het verduurzamen van de bestaande bouwvoorraad - zowel woningen als bedrijven en sportaccommodaties - valt de meeste energiebesparing te behalen. GroenLinks zet daarom in op een duidelijke strategie om particuliere huiseigenaren, woningcorporaties en bedrijven te stimuleren hun panden te isoleren, af te koppelen van het aardgas of om zelf energie op te wekken. Naast de al bestaande initiatieven als Mijn Groene Huis, Mijn Groene Bedrijf en Samen Duurzaam Zeist onderzoeken we aanvullende ondersteuning in de vorm van subsidies en informatievoorziening. De gemeente zal waar nodig wet- en regelgeving aanpassen. Particuliere eigenaren wil GroenLinks zo veel mogelijk ontzorgen. We hebben daarbij extra aandacht voor minder draagkrachtige eigenaren. Voor (monumentale) woningen in corporatiebezit worden afspraken over de energietransitie verder geconcretiseerd en aangescherpt. Hierbij is het uitgangspunt dat bewoners er niet op achteruit gaan: huren kunnen worden verhoogd, mits de verhoging geheel wordt gecompenseerd door lagere energielasten en daarmee de totale woonlasten gelijk blijven en voor sommige groepen zelfs dalen.

We pleiten voor duurzame nieuwbouw

Bij nieuwe ontwikkelingen van woningen en bedrijfspanden is het uitgangspunt dat er minimaal energieneutraal (nul-op-de-meter) of netto energieleverend wordt gebouwd. Daarnaast vragen we bij nieuwbouw aandacht voor klimaatadaptatie en natuurinclusief en circulair bouwen. Wij zijn ook voorstanders van het biobased bouwen. Door te bouwen met hout kan CO2 langdurig worden vastgelegd, zonder dat dit ten koste gaat van het wooncomfort of de woonlasten. De gemeente bouwt haar eigen gebouwen als het aan GroenLinks ligt, alleen nog biobased. GroenLinks vindt ook dat het groen niet verder aangetast mag worden door uitbreiding van de bebouwde kommen. Recent wetenschappelijk onderzoek toont bovendien aan dat bouwen binnen bestaande wijken twee keer zo snel gaat. Om aan de grote vraag te kunnen voldoen sluit GroenLinks hoogbouw niet uit. GroenLinks is een voorstander van groen verticaal bouwen.

We zetten maximaal in op zonne-energie

Om de potentie van zonne-energie verder te 'promoten' ondersteunen we initiatieven als Duurzame Energie Coöperatie Zeist (DECZ). We stellen hiervoor bijvoorbeeld een energiemakelaar aan die de behoeften van burgers en bedrijven aan elkaar weet te koppelen. Samen met organisaties zoals DECZ, Mijn Groene Bedrijf en het Provinciaal Energie Fonds willen wij de belangrijkste knelpunten oplossen. Een veel voorkomend knelpunt is bijvoorbeeld het benutten van bedrijfsdaken voor zonne-energie waarvoor de dakconstructie eerst tegen hoge kosten moet worden verstevigd.

Ondanks het feit dat zonnepanelen een rendabele investering zijn, blijven de daken van veel woningen nog onbenut. Op dit moment is slechts 15% van de daken van woningen benut. Bij de opwekking van duurzame energie geven we prioriteit aan een maximale bezetting van dakcapaciteit. Op die manier voorkomen we verlies van natuur ten behoeve van zonnevelden. Ook bij de verkenning van kansen voor windmolens wordt rekening gehouden met andere waarden zoals een gezonde leefomgeving en rijke natuur.

We stimuleren het terugdringen van elektriciteitsgebruik

Per saldo gebruiken we in Nederland steeds meer elektra. GroenLinks zet in op versterking van Mijn Groene Huis om campagnes zoals Omlaag die Meter te intensiveren en verder te ontwikkelen.

Circulaire economie

De vraag naar grondstoffen neemt wereldwijd sterk toe, en het is noodzakelijk dat we ook in Nederland zuiniger en slimmer met grondstoffen omgaan. Zonder trendbreuk stijgt de vraag naar veel primaire grondstoffen in de komende decennia uit boven het aanbod. Daar komt bij dat de milieudruk van winning van primaire grondstoffen hoog is. In een circulaire economie wordt efficiënter gebruikt gemaakt van grondstoffen door zoveel mogelijk te hergebruiken, producten circulair te ontwerpen en, als nieuwe grondstoffen nodig zijn, zoveel mogelijk duurzaam geproduceerde, hernieuwbare en algemeen beschikbare grondstoffen te gebruiken. Het delen van producten hoort hier ook bij. Het circulair maken van de economie gaat wat ons betreft samen met 'consuminderen'; door minder producten te gebruiken en dus te produceren kan immers de meeste winst worden behaald. In de circulaire economie wordt zowel rekening gehouden met de ecologische grenzen van onze planeet als het sociale fundament. Dit wordt helder geïllustreerd en beschreven in het Donut model van Kate Raworth.

Programmapunten

GroenLinks wil afval voorkomen en (als dit niet lukt) afval goed scheiden

Bij de verwerking van afval geven we de voorkeur aan: 1) preventie 2) hergebruik 3) recyclen 4) verbranden en 5) in het uiterste geval: storten. Om gebruik van afval terug te dringen zetten we in op een continue bewustwordings- en gedragsveranderings-campagne. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor het onderwijs.

We verkennen ook mogelijkheden om ons afvalstelsel verder te optimaliseren (met meer nadruk op het goed scheiden van afval), voor het invoeren van gedifferentieerde tarieven of voor een verhoging van belasting op afval. Daarbij houden we wel oog voor de betaalbaarheid voor lagere inkomens.

We stimuleren de gemeente om een actieve rol te spelen in het koppelen van regionale grondstofstromen

We willen dat de gemeente een actieve (regie)rol op zich neemt bij grondstofkringlopen. We brengen samen met partijen uit de regio kringlopen van bedrijven in kaart en werken aan een strategie voor het sluiten van kringlopen en om zo reststromen waarde te geven.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie omvat alle maatregelen die we nemen om te kunnen omgaan met de negatieve gevolgen van klimaatverandering. Zoals de verwachte toename in droogte, hitte en wateroverlast. Zeist is niet immuun voor deze gevolgen. De hoger gelegen delen op de Zeister zandgrond zijn gevoelig voor verdroging en bosbranden, terwijl andere delen van de gemeente Zeist gevoelig zijn voor wateroverlast. In sterk versteende wijken met weinig groen, zoals het centrum van Zeist (3), speelt daarnaast hittestress. Bij het omgaan met deze veranderingen en bedreigingen, is niet alleen de gemeente aan zet, maar ook de inwoners zelf. De gemeente gaat hen actief stimuleren en ondersteunen bij klimaatadaptatie.

Programmapunten

GroenLinks zet steviger in op het afkoppelen van hemelwater

Bij hevige regenval overstroomt het riool waardoor rioolwater het oppervlaktewater in stroomt en dit zo vervuult. Dit kan worden voorkomen door hemelwater (van regen, sneeuw, etc.) af te koppelen en op te slaan in bijvoorbeeld een regenton. Op die manier kan ook de grondwaterstand verhoogd worden en verdroging tegen worden gegaan vooral in zanderig gebied. Afkoppelen doen we door bewustzijn te creëren met een campagne, eventueel in combinatie met financiële prikkels. We kijken naar de opties voor het verplichten van afkoppelen bij nieuwbouw, verbouw en bij vervanging van het riool.

We werken aan het 'ontharden' van de publieke en private ruimte

Hierbij wordt 'harde' grond zoals tegels en asfalt vervangen door bijvoorbeeld grint of planten. Zo gaat dit proces vaak hand in hand met vergroenen. Door te ontharden stroomt water veel minder snel het riool in, en wordt het door de grond opgenomen. Ook dit voorkomt het overstromen van riolen en verhoogt de grondwaterstand. Daarbij kan het helpen om wateroverlast te voorkomen. Ontharden kan worden bevorderd door een bewustwordingscampagne en subsidie.

We stimuleren vergroening van bebouwd gebied

Door meer groen aan te leggen kan hittestress worden voorkomen, wat vooral in het centrum van Zeist belangrijk is. Ook kan water worden opgenomen, en

is het positief voor de biodiversiteit. Naast een verdere vergroening van openbare ruimte zetten we in op het stimuleren van vergroening door bewoners en bedrijven, bijvoorbeeld door voorlichting en subsidie van stads- en geveltuinen en groene daken.

We zetten in op klimaatadaptief ontwerp bij nieuwbouw of reconstructie

Bij reconstructieprojecten en nieuwe ontwikkelingen in de bebouwde omgeving houden we rekening met mogelijke gevolgen van droogte, hitte en wateroverlast in de toekomst. Dat betekent dat regenwater zoveel mogelijk op locatie wordt vastgehouden en geïnfiltreerd, voldoende groen zorgt voor schaduw en verkoeling, en de soortkeuze wordt afgestemd op een veranderend klimaat.

We richten groene bufferzones en reservoirs in tegen wateroverlast

Op lagergelegen delen in het Kromme-Rijn gebied en Zeist-West richten we groene bufferzones en reservoirs in om wateroverlast te verminderen.

We stellen een plan op voor het omgaan met hitte, verdroging en wateroverlast

We zetten in op de ontwikkeling van een hitteplan. Daarbij werkt de gemeente samen met de Provincie Utrecht. De aanpak van hitte, verdroging en wateroverlast wordt verder uitgewerkt in een uitvoeringsagenda van de nota Klimaatbestendig Zeist.

Water

Zeist heeft een waardevol maar ook kwetsbaar watersysteem. Net als in de rest van Nederland is de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit onvoldoende. Dit is schadelijk voor mens en natuur. Het water moet daarom schoner door schadelijke stoffen actief te weren of uit het water te zuiveren. Ook de hoeveelheid water is een zorgpunt, niet alleen door verdergaande verdroging, maar ook door de (te) efficiënte afvoer van hemelwater waardoor grondwater wordt onttrokken aan de Heuvelrug. Dit levert problemen op voor de kweldruk in het Kromme Rijngebied, waardoor er geen voedselrijk grondwater meer aan de oppervlakte komt. Het tekort aan water heeft negatieve gevolgen voor de kenmerkende natuurwaarden in beide gebieden. GroenLinks wil daarom samen met andere partijen actief werken aan een andere inrichting van ons waterbeheer. Daarbij staan zorg voor de natuur, bescherming tegen de negatieve gevolgen van klimaatverandering en voldoende (gezond) drinkwater centraal.

Programmapunten

We nemen maatregelen om vervuiling van water tegen te gaan

We beschermen de waterkwaliteit zoveel mogelijk met maatregelen bij de bron van vervuiling. We bouwen met onschadelijke materialen, vangen medicijn-gebruik zoveel mogelijk bij de bron op (bijvoorbeeld met een pharmafilter bij zieken – en verpleeghuizen) en ontmoedigen gebruik van niet-ecologische bestrijdingsmiddelen en kunstmest door boeren, tuinders en bewoners.

We richten het watersysteem anders in

We nemen maatregelen om het grondwaterpeil te herstellen en beschermen, om verdroging op de zandgronden tegen te gaan en de kweldruk in het Kromme Rijngebied te herstellen. Het bij subthema “klimaatadaptatie” genoemde afkoppelen en ontharden zijn hiervoor geschikt.

We verbeteren de ecologische kwaliteit van oppervlaktewater

Door oevers van vijvers, poelen en sloten zoveel mogelijk natuurvriendelijk aan te leggen en te beheren verbeteren we de ecologische kwaliteit. We leggen waar mogelijk natuurvriendelijke oevers aan die een beschutte leefomgeving vormen voor insecten, amfibieën, kleine zoogdieren en vissen. We werken hierbij samen met het waterschap.

Luchtkwaliteit

Schone lucht is van groot belang voor de gezondheid. Met de A12 en A28 binnen de gemeentegrenzen, een nadrukkelijke aanwezigheid van auto's binnen de gemeente en een wijdverspreid gebruik van open haarden en houtkachels, is luchtkwaliteit voor GroenLinks een belangrijk aandachtspunt.

Programmapunten

GroenLinks zet in op vermindering van houtstook

Houtstook zoals houtkachels, vuurkorven en open haarden is een van de belangrijkste bronnen van luchtvervuiling in de stedelijke omgeving: 23 % van alle fijnstof in Nederland komt uit houtkachels en haarden. GroenLinks wil via een publiekscampagne bewoners beter voorlichten over de schadelijke effecten voor buurtbewoners met longziekten, en informatie bieden hoe deze negatieve gevolgen kunnen worden vermeden.

We maken werk van een goede monitoring van luchtkwaliteit

Er zijn al een aantal burgerinitiatieven om de luchtkwaliteit in Zeist te meten. GroenLinks wil deze activiteiten verder stimuleren en er actief gebruik van maken in beleidsvorming. Ook willen we beter in beeld krijgen welke invloed verschillende soorten van houtstook hebben in de gemeente. Een beter beeld van de luchtkwaliteit kan gebruikt worden om 'hot spots' voor maatregelen te identificeren en de effectiviteit van maatregelen in kaart te brengen.

We pleiten voor een verlaging van de maximumsnelheid op de A28

Zeist ligt tussen de A12 en de A28. De A28 loopt pal langs een aantal woonwijken. GroenLinks pleit voor een maximumsnelheid van 80 km/uur om uitstoot van fijnstof en andere schadelijke stoffen zoveel mogelijk te beperken.

We streven naar een vuurwerkvrije gemeente

GroenLinks is voorstander van een vuurwerkvrije gemeente. Het organiseren van lichtshows door professionals op centrale locaties in de verschillende kernen van Zeist wordt als mogelijkheid gezien.

Rijke Natuur

RIJKE NATUUR

BIODIVERSITEIT, RUIMTE VOOR DE NATUUR, DIERENWELZIJN, DUURZAME LANDBOUW

De natuur is de bron van al het leven en van onschatbare waarde. Helaas is de natuur ook te vaak weerloos tegen gevestigde belangen: ruimte voor de natuur en biodiversiteit staan onder druk. GroenLinks geeft de natuur een stem en de plaats die het verdient: we beschermen de ruimte voor de natuur en breiden deze uit in het belang van een gezonde samenleving.

Biodiversiteit

GroenLinks staat voor een gezonde en diverse natuur in Zeist. Net als in de rest van Nederland is er geen tijd te verliezen. Gemeenten zijn de spil van het Nederlandse biodiversiteitsbeleid. Zij gaan over ruimtelijke planontwikkeling, bepalen de inrichting en het beheer van openbare ruimte en hebben veel contact met burgers, organisaties en andere overheden. In Zeist zijn er al veel initiatieven die hieraan bijdragen, zoals: de Heuvelrugtuinen, een bijenoease en de aansluiting bij Nederland Zoemt. Ook benadrukken wij het belang van samenwerkingen met bijvoorbeeld het Utrechts Landschap en Staatbosbeheer om biodiversiteit te bevorderen. Zij zijn immers de beheerders van grote stukken natuur in de gemeente Zeist.

Programmapunten

GroenLinks ontwikkelt een concreet actieplan voor biodiversiteit

We gaan zo snel mogelijk aan de slag met een ambitieuze uitvoeringsagenda voor de biodiversiteitsvisie 'Samen voor meer biodiversiteit in Zeist', waarbij we samenwerken met lokale en regionale milieu- en belangenorganisaties. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over het inbedden van biodiversiteit bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, door natuurvriendelijk ontwerp, door aanleg van natuurverbindingen en door geschikte soortkeuze. Bij het beheer van de openbare ruimte (zoals gazonnen en bermen) kiezen we ook voor inheemse soorten, passen we het maaibeeld aan (in mei niet maaien en vóór het maaien eerst plastic afval verwijderen) en bestrijden we invasieve exoten.

We stellen een stadsecoloog aan

Dit doen we eventueel samen met omliggende gemeenten. De stadsecoloog adviseert en ondersteunt in de uitvoering van het uitvoeringsplan biodiversiteit, zorgt voor een ecologisch beheer van gemeentelijk groen, zorgt voor aanplant van inheemse soorten en let bij nieuwe ontwikkelingen op ecologische aandachtspunten.

We stimuleren de rol van bewoners bij het bevorderen van biodiversiteit

De inwoners van de gemeente kunnen een belangrijke bijdrage leveren. Niet alleen in en rond eigen huis en tuin, maar ook bij het gemeentelijk groenbeheer, bij het inventariseren van (stads)natuur en als bron van kennis bij beleidsontwikkeling. We zorgen daarom voor voldoende inbreng van bewoners bij het beheer van hun directe groenomgeving, en blijven bewoners activeren en informeren over bestaande initiatieven via een bewustwordingscampagne.

We ondersteunen lokale biodiversiteit initiatieven

De gemeente gaat lokale initiatieven die bijdragen aan de verbetering van biodiversiteit zoals de Heuvelrugtuinen, sedumdaken, Tiny Forests, stads-landbouw en Zeist Zoemt Duurzaam actief ondersteunen met promotie en waar nodig het beschikbaar stellen van middelen.

We inventariseren de biodiversiteit in Zeist

We brengen in kaart hoe het op dit moment staat met de biodiversiteit en welke trends en ontwikkelingen de biodiversiteit bedreigen of juist bevorderen. Zo kunnen we in de toekomst beter in de gaten houden hoe het gaat, waar (bedreigde) flora en fauna voorkomen en weten we beter wat er nodig is voor het bevorderen van de biodiversiteit.

We geven de voorkeur aan natuur-inclusieve ontwerpen

Bij beleidsontwikkeling en ruimtelijke ingrepen – bijvoorbeeld ten aanzien van ruimtelijke inrichting, infrastructuur en woningbouw – geven we biodiversiteit een centrale plek. Bij nieuwbouw geven we de voorkeur aan natuur-inclusieve ontwerpen, waarbij de leefomstandigheden van gebouw gebonden soorten zoals de zwaluw en de vleermuis worden verbeterd en meer (natuurlijk) groen in de directe woonomgeving wordt toegepast.

Ruimte voor de natuur

Zeist is een groene gemeente en ligt in een levend netwerk van natuur, landschap en cultuurhistorie. Natuur is niet alleen van waarde voor behoud van biodiversiteit, maar zorgt ook voor een aantrekkelijke leefomgeving en mogelijkheden tot recreatie. Er zijn al veel actieve en deskundige bewonersgroepen die zich inzetten voor het behoud van groen. Tegelijkertijd staat de ruimte voor natuur onder druk en kunnen we meer doen om ook binnen de stedelijke omgeving meer ruimte te bieden voor voldoende groen.

Programmapunten

GroenLinks beschermt het landschap en bouwt niet in het groen

Door maximaal de bestaande bebouwde omgeving te benutten beschermen we bestaande natuurlijke (hoogwaardige) landschappen. Het inpassen van nieuwe ontwikkelingen in bestaande omgeving vergt zorg en aandacht om verrommeling tegen te gaan en beschikbare ruimte optimaal te benutten.

We zien het gebied bij station Driebergen-Zeist als een mogelijke nieuwbouwlocatie, mits zo ingepast dat bestaande ecologische verbindingen niet aangetast worden.

We handhaven robuuste natuurzones

Bij het opstellen van de omgevingsvisie zorgen we voor een goede zonering van natuurgebieden in de gemeente, met gebieden voor recreatie, en gebieden waar de natuur de voorrang krijgt.

We ontwikkelen (waar het kan) nieuwe klimaatbestendige natuur

Naast het behoud van bestaande bomen en bossen, wijzen we prioriteitsgebieden aan voor natuurontwikkeling, en letten er bij inrichting van nieuw groen op dat soorten bestand zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering.

We zetten in op het verbeteren van ecologische verbindingen

Een goede verbinding tussen natuurlijke zones is essentieel voor de natuur. Hoewel het Natuurnetwerk Nederland nooit goed doorgang heeft gevonden, kunnen we ook binnen de gemeente stappen zetten. We gaan een bijenlint aanleggen en identificeren plekken waar we ecologische verbindingen tussen natuurgebieden op Zeister grondgebied kunnen aanleggen en versterken, onder andere in het Kromme-Rijng gebied van Groenekan tot Odijk.

GroenLinks zet zich in om het Krommerijng gebied aan te wijzen als Bijzonder Provinciaal Landschap

We willen dat de gemeente Zeist gaat samen werken met omliggende gemeenten, het waterschap en de Provincie om het gebied een voorloper te maken op gebied van natuurherstel, biodiversiteit, klimaatadaptatie, natuurinclusieve en circulaire landbouw en extensieve recreatie. Dit draagt bij aan de ambitie om te komen tot een aaneengesloten en robuuste natuurcorridor van Groenekan tot en met Odijk.

Dierenwelzijn

Zeist kent al heel wat initiatieven die bijdragen aan het welzijn van dieren, zoals de Paddenwerkgroep, Zeist Zoemt Duurzaam en de Ezelsociëteit. Dierenwelzijn gaat over bescherming van wilde dieren, een prettige leefomgeving voor vee en huisdieren en over biodiversiteit. GroenLinks Zeist zet in op een aantrekkelijker leefomgeving en voldoende ruimte voor natuur en dier.

Programmapunten

GroenLinks zet in op een goede handhaving van dierenwelzijn

Daarbij worden goede afspraken gemaakt tussen gemeente en dierenartsen ten behoeve van handhaving en vroege signalering van problemen. Indien de landelijke pilot van het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling (LED) slaagt (waarbij dierenmishandeling in relatie wordt gebracht met huiselijk geweld), dan sluit de gemeente zich hierbij aan.

We blijven ons inzetten voor het vleermuizen-, salamander- en bijenbeleid

Het huidige vleermuizen-, salamander en bijenbeleid werkt goed. Bij (nieuw)bouw is er rekening gehouden met de vleermuispopulatie die daardoor beter gedijt in de gemeente. Ook de bij heeft betere omstandigheden gekregen. Dit beleid moet ook in de komende raadsperiode onder de aandacht blijven om een terugval te voorkomen.

We pleiten voor het in stand houden van het Dierentehuis in Zeist

Het Dierentehuis heeft een belangrijke regionale functie, bij het wegvallen van de locatie moet worden uitgeweken naar Utrecht of Amersfoort. Er wordt voorzien dat het Dierentehuis in de komende jaren meer opvang moet gaan bieden vanwege dieren die na de coronaperiode worden weggedaan. Ook wordt ingezet om Stichting OOPOE (Opa's en Oma's Passen Op Een Huisdier) in Zeist beter onder de aandacht te brengen.

We ontmoedigen intensieve veeteelt op eigen grondgebied

Op het grondgebied in Zeist worden geen vergunningen gegeven voor megastallen. Als de kans zich voordoet, zetten we in op vervanging van beperkt aanwezige veeteelt door natuurlijke (kringloop) landbouw of extensieve veeteelt.

Duurzame landbouw

GroenLinks wil werken aan een fundamenteel ander landbouwsysteem. Een systeem waarin de gezondheid van mensen, dieren en het natuurlijk systeem het uitgangspunt is, schaalvergroting niet noodzakelijk is om te overleven, de rijkdom van de bodem behouden blijft voor toekomstige generaties, lokale productie en verkoop voorrang krijgen, boeren een betere onderhandelingspositie hebben tegenover supermarkten, en de landbouw gifvrij is. We streven naar duurzaam geproduceerd en gezond eten en drinken dat beschikbaar en betaalbaar is voor iedereen. Zeist telt slechts zeven landbouwbedrijven. Deze kleine schaal biedt een uitgelezen kans om de bedrijven te stimuleren en te ondersteunen richting duurzame landbouw. Maar ook binnen het bebouwd gebied kunnen we werken aan duurzame landbouw.

Programmapunten

We zetten in op uitbreiding voor coöperatieve moestuinen, stads-landbouw en voedselbossen

GroenLinks ziet graag een uitbreiding van de lopende moestuinprojecten in Zeist-West naar andere wijken en dorpen in de gemeente. Dat kan door bijvoorbeeld gebruik te maken van (tijdelijk) braakliggende terreinen, of door sommige plantsoenen of schoolpleinen anders te gaan richten (denk aan voedselbosjes op schoolpleinen). Ook de Groene Makelaar zetten we (weer) in voor het begeleiden van initiatieven van stadslandbouw en voedselbossen. Zoals het vinden van een geschikte locatie voor de Werkgroep Voedselbos van Samen Duurzaam Zeist.

We ondersteunen de transitie naar natuur-inclusieve kringlooplandbouw

We bieden ruimte aan (nieuwe) kringloop-landbouwbedrijven door kavelruil mogelijk te maken en door ruimte te bieden aan verbreding van verdienmodellen van agrarische bedrijven. Via het pachtbeleid – de gemeente Zeist bezit 8 ha gronden – stimuleren we waar mogelijk innovatieve initiatieven als herenboeren, voedselbossen en nieuwe, duurzame teelten. We zetten in op een regiodeal natuur-inclusieve landbouw, waarbij we met andere gemeenten, provincie en bedrijven samenwerken om de omslag in het landbouwsysteem te bewerkstelligen. Om ecologische corridors en het bijenlint een echte kans te geven stellen we pesticidevrije zones in voor land – en tuinbouw.

We stimuleren het verkorten van de voedselketen

Samen andere partijen verkennen we de mogelijkheden om periodiek een biologische markt met streekproducten te organiseren en werken samen met horeca en bedrijven om de regionale voedselkringloop te sluiten. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door duurzaam en lokaal in te kopen.

De Basis Op Orde

DE BASIS OP ORDE

BESTAANSZEKERHEID, WONEN, PREVENTIE & ZORG

We starten dit thema met het onderwerp bestaanszekerheid. GroenLinks vindt dat iedereen mee moet kunnen doen, ongeacht inkomen, persoonlijke situatie of achtergrond. Mensen die pech hebben helpen we erbovenop. GroenLinks staat voor een lokale overheid die goed zorgt voor haar inwoners en hen waar nodig ondersteuning biedt om actief in de samenleving mee te doen. We laten niemand alleen staan. Een overheid die gelijke kansen biedt op werk tegen een fatsoenlijk salaris.

Na bestaanszekerheid gaan we in op het thema wonen. We vinden dat iedereen in Zeist een woning moet kunnen vinden die bij haar past. In vitale wijken waar het goed leven is voor zowel huishoudens met hoge als met midden- en lage inkomens.

In het laatste deel van dit thema bespreken we preventie en zorg. Mocht je onverhoopt aanspraak moeten doen op zorg dan is dat in Zeist laagdrempelig en goed georganiseerd. Met lokale teams van professionals die samenwerken om de beste ondersteuning te kunnen verlenen. Daarnaast willen we dat Zeist extra gaat inzetten op preventie en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Door gezonde voeding beter beschikbaar te maken en bewegen te stimuleren zorgen we voor vitalere inwoners. Dit allemaal op basis van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid.

Bestaanszekerheid

De tweedeling tussen laag- en hoogopgeleide Nederlanders, tussen rijke en minder rijke mensen, krijgt steeds meer een structureel karakter. Hoogopgeleiden leven langer en zijn gezonder, hun kinderen halen vaker een diploma in het hoger onderwijs dan kinderen van laagopgeleide ouders (bij een vergelijkbare intelligentie) en hebben meer zekerheid op arbeid. De ongelijkheid stijgt al decennia en de lasten voor de minima zijn de afgelopen jaren fors verder gestegen. GroenLinks wil de effecten van de tweedeling bestrijden door mensen met een lager inkomen of opleiding meer kansen te bieden. GroenLinks kiest voor ruimhartige inkomensondersteuning. Daarnaast zetten we in op armoedebestrijding als hét fundament van een goed en geslaagd sociaal beleid. Geldzorgen maken mensen ziek. Pas wanneer schulden en geldzorgen opgelost zijn, kunnen mensen de concentratie opbrengen om te reïntegreren en een zorgtraject succesvol te doorlopen.

Programmapunten

GroenLinks stimuleert de actieve ondersteuning van werkzoekenden

GroenLinks wil dat zoveel mogelijk mensen een passende plek vinden op de arbeidsmarkt want werk betekent zelfstandigheid en is goed voor het gevoel van eigenwaarde. Maar dit is niet voor iedereen even vanzelfsprekend.

GroenLinks wil dat de gemeente deze mensen op weg helpt. Wij gaan organisaties als de sociale dienst de mogelijkheid bieden om hun ondersteuning aan werkzoekenden te intensiveren via bijvoorbeeld scholingen, participatiebanen en leerwerkplekken. Daarbij zou de nadruk moeten liggen op sectoren waarin nu grote tekorten zijn zoals de energietransitie, het onderwijs en de zorg. Mensen die (nog) niet toe zijn aan reïntegratie op de arbeidsmarkt krijgen werkactiviteiten in buurten, in onderwijs, zorg, welzijn, sport of openbare ruimte. Beschutte sociale werkplaatsen zijn voor sommigen de enige veilige manier van werken. Voor hen blijft die mogelijkheid bestaan.

We staan voor een minimumloon van 14 euro per uur

GroenLinks steunt het huidige gemeentebestel dat uitgaat van een minimumloon van tenminste 14 euro per uur aan mensen die in dienst van de gemeente werken. Bij opdrachten, aanbestedingen en gemeenschappelijke regelingen wordt een minimumloon van 14 euro per uur als voorwaarde gesteld.

We pleiten voor een regelarme bijstand

Inwoners krijgen één aanspreekpunt bij de sociale dienst: een eigen coach die zorgt voor 'dienstverlening op maat'. Daarnaast vinden we dat er geen tegenprestaties bij de bijstand horen. We kiezen daarom voor ontheffing van de arbeids- en reïntegratieplicht. Om participatie te verhogen willen we een ruimere bijverdienregeling voor inkomsten uit werk naast de uitkering.

We maken minimaregelingen toegankelijk en ruimhartig

Minimaregelingen kunnen met een eenvoudige procedure worden aangevraagd en zo mogelijk automatisch worden verstrekt. Er komt één aanvraagformulier voor alle regelingen: een vorm van een 'snel-loket'. Zo maken we regelingen toegankelijker. We stimuleren daarnaast het gebruik van minimaregelingen voor degenen die er recht op hebben.

We pleiten voor een menselijke maat bij betalingsachterstanden

Betalingsachterstanden zijn vaak obstakels die alle verdere ondersteuning en participatie in de weg staan. GroenLinks wil dat de hulp bij het oplossen van betalingsachterstanden voor iedereen toegankelijk is. Daarom zetten we in op één duidelijk en zeer toegankelijk loket (op wijkniveau) waar mensen met betalingsachterstanden zich kunnen melden. Betalingsachterstanden worden vroegtijdig gesignaleerd. En de gemeente (de RSD) neemt de schuld over, betaalt de eisers en treft een haalbare aflossingsregeling met de betrokkene.

Wonen

Iedereen in Zeist heeft recht op adequate huisvesting. Maar goed en betaalbaar wonen is voor steeds minder mensen vanzelfsprekend: van studenten tot ouderen en van starters tot veertigers met een middeninkomen. Het huidige woonbeleid voedt bovendien maatschappelijke ongelijkheid. Het huisvestingsbeleid moet dus radicaal op de schop. Iedereen die in Zeist wil wonen moet zich hier thuis kunnen voelen en een gelijke kans krijgen op passende woonruimte, ongeacht inkomen, leeftijd of huishoudsamenstelling. We streven naar vitale wijken waar verschillende doelgroepen een plek vinden. Dit vraagt om een zorgvuldige aanpak waarbij bestaande bewoners gerustgesteld worden dat het karakter van hun kern niet verloren gaat. Het woningaanbod in Zeist bestaat voor een groot deel uit sociale huurwoningen en dure koopwoningen. Hierdoor is het voor mensen met een middeninkomen lastig om betaalbare woonruimte te vinden. Door de stijgende huizenprijzen wordt het aanbod voor deze groep steeds kleiner. Het risico is dat deze groep geen woning kan vinden in Zeist en wegtrekt naar andere gemeenten. Dit is niet goed voor de vitaliteit van Zeist. Het vergroten van woningaanbod voor middeninkomens is dan ook een belangrijke opgave. Dit zal ook starters en jongeren helpen om makkelijker een woning te vinden in Zeist.

Programmapunten

GroenLinks pleit voor minimaal 35% sociale huur en 30% middensegment woningen bij nieuwbouw

Indien nodig zal de gemeente actief grond gaan kopen om op deze wijze minder afhankelijk van projectontwikkelaars te zijn in de bovenstaande mix.

We stimuleren alternatieve woonvormen

Om nieuwe woonvormen zoals coöperaties, woonzorgclusters en woongroepen te stimuleren, gaat de gemeente grond of vastgoed verkopen aan wooncoöperaties. We gaan samenwerkingen aan met particuliere initiatieven en sturen in bestemmingsplannen ook aan op kleinschalige alternatieve woonvormen.

We stimuleren het omvormen van leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden tot woningen

Leegstand leidt tot ergernis, verpaupering en vandalisme. Leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden bieden echter een uitgelezen kans om binnen de bebouwde omgeving nieuwe woningen te realiseren. Over leegstaand vastgoed heeft de gemeente maar beperkte zeggenschap (zij is immers geen eigenaar). Het stimuleren van transformatie naar woningen kan eventueel wel via subsidieregelingen of wijzigingen in het bestemmingsplan plaatsvinden.

We maken het voor ouderen aantrekkelijker om door te stromen naar een beter passende woning in de eigen buurt

Samen met woningcorporaties worden er passende woningen of woonvormen beschikbaar gesteld aan ouderen.

We zoeken naar passende woonvormen voor zorgvragers

Mensen met een bepaalde zorg- of ondersteuningsbehoefte wonen steeds vaker thuis. Dit vraagt om woningen waar mensen goed kunnen functioneren. Deze doelgroep is zeer divers en vraagt om verschillende woonvormen: geclusterd of juist verspreid, geschikt voor fysieke of visuele beperkingen of juist voor mensen met een psychische aandoening. GroenLinks gaat samen met de gemeente op basis van de individuele situaties op zoek naar de best passende oplossingen.

We pleiten voor meer aanbod voor spoedzoekers en bijzondere doelgroepen

De druk op de woningmarkt zorgt ervoor dat mensen lang moeten wachten op een (sociale) huurwoning. Dit leidt tot problemen voor mensen die door omstandigheden snel huisvesting nodig hebben. Daarnaast zien we ook andere doelgroepen die vragen om snel beschikbare huisvesting, bijvoorbeeld statushouders of uitstromers uit beschermd wonen of uit de maatschappelijke opvang. Tijdelijke woningen en flexibele woonvormen zoals tiny houses kunnen zorgen dat mensen sneller een (tijdelijke) oplossing vinden.

Preventie & Zorg

GroenLinks geeft gezondheid topprioriteit en werkt aan een gemeente waarin iedere inwoner de zorg krijgt die zij of hij nodig heeft. Hierbij staat GroenLinks voor samenwerking, vertrouwen en solidariteit. Wij willen kleinschalig georganiseerde zorg, waarbij huisartsen, apothekers, wijkverpleegkundigen en andere zorgverleners samenkomen. Een plek waar mensen zich thuis voelen en zich betrokken voelen bij elkaar. Niet geld, instituties en organisaties staan centraal, maar de mensen zelf. Dat betekent dat we investeren in preventie in de breedste zin van het woord omdat wij geloven dat voorkomen beter is dan genezen. Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Zorg, welzijn, wonen en een gezonde, groene leefomgeving gaan hand in hand. Je wilt gezond zijn én je gezond voelen. GroenLinks zet in op Positieve Gezondheid, waarbij de nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of de ziekte zelf.

Programmapunten Preventie

We gebruiken het principe van Positieve Gezondheid in beleid en begroting

Mensen zijn niet hun aandoening. Toch focussen we daar in de zorg doorgaans wel op. Alle aandacht gaat uit naar klachten en gezondheidsproblemen en hoe we die kunnen oplossen. Positieve Gezondheid kiest een andere invalshoek. Het accent ligt niet op ziekte, maar op mensen zelf. Daarom wordt mensen gevraagd wat zij zelf het liefst willen veranderen. Je spreekt daarmee hun bron van veerkracht aan. We willen dat de gemeente Zeist daarom op Positieve Gezondheid gaat inzetten. Met inwoners en maatschappelijke organisaties komen we samen tot een concrete visie, tot doelen en acties om zo de gezondheid en het geluk van de Zeistenaren te verbeteren.

We sluiten een lokaal preventieakkoord met extra aandacht voor de jeugd

Samen met lokale maatschappelijke en commerciële organisaties worden concrete maatregelen opgesteld om sporten, bewegen en gezonde voeding te stimuleren. We geven extra aandacht aan wijken in Zeist die kampen met een gezondheidsachterstand en betrekken inwoners hierbij. We geven hierbij prioriteit aan zowel de jeugd als de vergrijzende bevolking van Zeist.

Programmapunten Zorg in de Wijk

We brengen multifunctionele buurtvoorzieningen tot stand

De komende jaren gaan we - in nauwe samenspraak met buurtinitiatieven, samenwerkingsverbanden van bewoners en welzijnsorganisatie MeanderOmnium - een net van multifunctionele buurtvoorzieningen tot stand brengen die laagdrempelig en toegankelijk zijn voor alle inwoners. Voorbeelden hiervan zijn de coöperatie 'Austerlitz Zorgt' en de ontmoetingsplek 'Het Binnenbos'. Buurthuizen zijn de basis voor sociale wijkteams en een plek voor ontmoeting, hulpverlening, scholing, opvoedingsondersteuning, wijkontwikkeling en zorg. Buurthuizen verschaffen ruimte aan vrijwilligersclubs en ateliers die broedplaatsen kunnen worden voor kunstbeoefening (theater, muziek, beeldende kunst). *Buurthuizen Plus!*

We pleiten voor het principe '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur'

Sommige inwoners kampen met hulpvragen op meerdere leefdomeneinen, bijvoorbeeld rond opvoeding, maar ook rond geestelijke gezondheid, schuldhulpverlening en wonen. GroenLinks pleit voor hulp en ondersteuning in samenhang en stuurt mensen niet van loket naar loket. Wanneer er sprake is van een gezin met meerdere problemen, is er een regievoerder (of casus-regisseur) die zorgt dat er goed wordt samengewerkt. Dat voorkomt onduidelijkheid bij het gezin en bij de betrokken hulpverleners.

We inventariseren op wijkniveau spelende zorgvragen

Met hulpverleners en bewoners inventariseren we op welke domeinen er geïnvesteerd moet worden en met welke acties dat het beste gedaan kan worden.

Programmapunten Passende en Betaalbare Zorg

GroenLinks geeft ruimte aan woongroepen voor mensen met zorgvragen

Mensen met een zorgvraag die samen een woongroep willen vormen moeten daarvoor letterlijk en figuurlijk de ruimte krijgen. In een woongroep houden mensen optimale zeggenschap over hoe zij hun zorg en woonomgeving willen inrichten.

We zetten ons in voor mensen met geestelijke gezondheidsproblemen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor GGZ-begeleiding en beschermde woonvormen, want een oplossing begint op een plek waar mensen zich veilig

thuis voelen. GroenLinks streeft naar een divers aanbod van verschillende vormen van begeleid wonen en wil voldoende inloopcentra, GGZ-informatiepunten en time-outvoorzieningen voor mensen in crisis die even op adem willen komen.

We pleiten voor betere ondersteuning van mantelzorgers

We betrekken mantelzorgers bij de zorgvraag, zetten tijdig 'respijtzorg' in en maken ons hard voor betaalde aanwezigheidszorg, zodat mantelzorgers niet overbelast raken. Er komt ook meer aandacht voor jonge mantelzorgers.

We willen meer aandacht voor zorgvragen bij jongeren met een migratie achtergrond

Kinderen en jongeren met een migratie-achtergrond vinden vaak moeilijk hun weg naar Jeugdhulp wanneer ze hulp nodig hebben. We gaan daarom meer aandacht besteden aan culturele verschillen tussen jongeren. We investeren in de jeugd door in te zetten op preventie en samenwerking met belangrijke partners zoals de huisarts en geboortezorg-professionals.

We willen meer aandacht voor kinderen en jongeren met verstandelijke beperkingen

Er is te weinig aandacht voor kinderen met een licht verstandelijke beperking. GroenLinks zet zich daarom in voor meer kennis en expertise in de (jeugd)hulpverlening voor deze groep.

Zeist Maken We Samen

ZEIST MAKEN WE SAMEN

LEEFOMGEVING, MOBILITEIT, LOKALE ECONOMIE

Zeist Maken We Samen gaat over samenleven, ontmoeten en werken. GroenLinks strijdt voor het recht op een groene en veilige leefomgeving voor en van ons allemaal. Alle inwoners van Zeist, oud en jong moeten zich op straat kunnen begeven en leven zonder zich zorgen te maken over hun gezondheid of veiligheid. Ook mobiliteit maakt deel uit van ons dagelijks leven en speelt een belangrijke rol bij het ontmoeten van elkaar, tijdens de reis of als doel van een reis. GroenLinks zet in op schone vormen van mobiliteit, zoals wandelen, fietsen, openbaar vervoer en (elektrische) deelauto's, die bovendien efficiënt gebruik maken van de schaarse ruimte.

Daarnaast is de lokale economie belangrijk voor de inwoners van Zeist. Zij biedt werkgelegenheid en producten en diensten aan onze inwoners. Door samen te werken, te ondernemen en elkaar te steunen creëren we een gezonde vitale lokale economie in Zeist. GroenLinks zoekt daarin ook de samenwerking in de regio.

Leefomgeving

De openbare ruimte is van iedereen. We verrijken onze openbare ruimte met extra zones met groene ruimte, schone lucht en ruimte voor fietsers, voetgangers, pleinen en terrassen. In deze autoluwe gebieden staat recreatie, ontmoeting, spelen, sport en ontspanning centraal.

GroenLinks wil aantrekkelijke wijkcentra en dorpskernen en een centrum van Zeist waar ontmoeting en beleving centraal staan. We streven naar slimme combinaties van winkels, horeca, cultuur, sport, zorg en gemeenschappelijke voorzieningen. Inwoners van Zeist werken meer thuis en het aantal zzp-ers groeit, lunch en koffie zijn het nieuwe ontmoeten, netwerken en vergaderen. Studenten en scholieren kunnen elkaar ontmoeten en samen leren in de bibliotheek, die ook in de avonden en weekend open is. Wij stellen groen, biodiversiteit en kwaliteit van leven centraal. Dat doen we bij ieder elke aanpassing van de openbare ruimte en ieder toekomstplan.

Iedereen heeft recht op een groene omgeving in de buurt van hun thuis. Dat vraagt om een integrale blik en een radicale herverdeling van onze ruimte.

Programmapunten

GroenLinks stimuleert betrokkenheid van inwoners bij het 'vergroenen'

We gaan samen met bewoners, verenigingen en bedrijven aan de slag met het zo goed en groen mogelijk inrichten van hun directe omgeving. Ook tuinen maken een aanzienlijk deel uit van de groene oppervlakte in de gemeente Zeist. We stimuleren bewustwording van burgers en ondersteunen groene initiatieven voor natuurvriendelijk beheer van particulier groen, zoals de Heuvelrugtuinen. We sluiten aan bij de Green Deal Groene Daken en maken samen met aanwezige organisaties en initiatieven één samenhangend plan voor Zeist. Hierin nemen we de mogelijkheid van subsidie mee. Naast particulier groen zorgen we samen met inwoners en scholen voor groene schoolpleinen, voldoende speelgroen, stadsnatuur (tiny forests) en letten daarbij op een eerlijke verspreiding van groen in verschillende wijken.

We passen de Jantje Betonnorm toe in elke wijk

We maken voorzieningen in de buurt die spelen en bewegen stimuleren en passen actief de Jantje Betonnorm toe in wijken en buurten om de leef- en speelruimte te vergroten. We behouden en creëren bij woningbouwopgaven voldoende ruimte voor sport en bewegen.

We introduceren een norm voor groenvoorziening in de wijk

Groen in de buurt is een recht. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden natuurinclusief ontworpen door aanwezige groenwaarden en de omgevingscontext goed in kaart te brengen. We bieden ruimte aan 'tiny forests' en andere (tijdelijke) natuur op bedrijventerreinen en braakliggend terrein. Bij de randen tussen bebouwde omgeving en buitengebied zorgen we voor groene, aantrekkelijke landschappelijke en ecologische verbindingen. Voor bestaande wijken brengen we in kaart waar de meeste behoefte is aan groen en parkruimte: bij nieuwe ontwikkelingen krijgt nieuwe groene ruimte hier voorrang.

We pleiten voor (centrum) bevoorrading met schone transportmiddelen tijdens venstertijden

GroenLinks streeft naar een schoon en veilig centrum. Schone distributie en het gebruik van venstertijden kan hier een belangrijke bijdrage aanleveren.

Mobiliteit

We stimuleren het gebruik van het OV en de fiets en ontmoedigen het autobezit. De ruimte in Zeist is beperkt, en wordt nu te veel ingenomen door infrastructuur voor de auto in de vorm van wegen en parkeerplaatsen. Wanneer we slim nadenken over voorzieningen en inzetten op wandelen, fietsen en OV betekent dit dat we ruimte vrijspelen. Groene ruimte die ons allemaal ten goede komt. Openbaar vervoer is veelal schoner en efficiënter in ruimtegebruik dan de auto. Ook zijn OV-verbindingen belangrijk om mobiliteit

voor iedereen toegankelijk te maken en te houden. GroenLinks is daarom voorstander van het doortrekken van de tramlijn van Uithof naar Zeist, onder voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing.

Programmapunten

We versnellen de verduurzaming van mobiliteit

Om gebruik van fossiele brandstoffen in het verkeer terug te dringen zet GroenLinks in op maximaal gebruik van OV en fiets. We zijn voorstander van het gebruik van elektrische voertuigen: dat stimuleren we door het bieden van voldoende laadpunten voor auto's en openbare laadpunten voor elektrische fietsen. Ook breiden we het aantal parkeerplaatsen voor deelauto's uit. In aanbesteding van openbaar vervoer door de provincie wordt wat ons betreft ingezet op elektrisch of waterstof.

We investeren in fietsroutes en geven voorrang aan de fiets

We maken fietsen aantrekkelijker zodat onze inwoners vaker hun auto laten staan. Er komen snelfietspaden die alle wijken en dorpskernen met de belangrijkste voorzieningen verbindt. Waar nodig maken we extra fietsparkeerplekken en bewoners krijgen de mogelijkheid om autoparkeerplekken om te zetten in fietsparkeerplekken. Doorgaande fietsverbindingen krijgen voorrang bij kruisingen.

We voeren een goedkoop busabonnement in voor minima

Iedereen moet gebruik kunnen maken van duurzaam vervoer, ook wie weinig te besteden heeft. Daarom financieren we een goedkoop busabonnement voor minima.

We pleiten voor verlaging van de maximumsnelheid in de bebouwde kom

Veiligheid op straat is essentieel voor kinderen én volwassenen. Om daarvoor te zorgen, verlagen we de maximumsnelheid binnen de bebouwde kom naar 30 km per uur en weren we doorgaand verkeer uit woonwijken. Wij onderzoeken hoe wij de maximumsnelheid van 30 km per uur effectief kunnen realiseren. Snorfietsen, brommers en scooters rijden voortaan op de rijbaan.

We zetten parkeerbeleid actief in om autogebruik te ontmoedigen

We stimuleren deelauto's in de gebieden met een hoger parkeertarief. De vergunning voor een tweede auto is substantieel hoger om zo te stimuleren dat men meer gebruik gaat maken van bijvoorbeeld deelauto's. We heffen een kwart van de parkeerplaatsen op en maken daarvan ruimte voor groen en fietsers en voetgangers. Buurten rondom OV-knooppunten kennen hogere parkeertarieven dan buurten waar inwoners meer afhankelijk zijn van een auto.

We experimenteren met parkeernormen in nieuwe woonwijken

We onderzoeken bij nieuwbouwprojecten de mogelijkheden voor lagere parkeernormen (minder parkeerplaatsen) in combinatie met andere regelingen als gebruik van een (elektrische) deelauto, subsidie op een OV-abonnement of de aanschaf van een fiets.

We onderzoeken de mogelijkheden van belonen van inwoners die geen auto óf een elektrische auto hebben

Inwoners die investeren in een elektrische auto of er juist voor kiezen om geen eigen auto te bezitten dragen bij aan verschillende doelstellingen zoals schonere lucht, energiebesparing, ruimtebesparing. Is het mogelijk hen ook te belonen en daarmee andere inwoners ook te stimuleren over te stappen naar elektrisch rijden of afstand te doen van hun auto?

Lokale economie

GroenLinks wil dat de gemeente actief een regionale circulaire economie stimuleert waarbij lokale producten centraal staan en afvalstromen aan elkaar gekoppeld worden en waarbij de gemeente zelf een circulair inkoopbeleid heeft. Daarnaast willen we dat er een aantrekkelijk vestigingsklimaat ontstaat voor duurzame startups en sociale ondernemers die werken aan innovatieve, creatieve oplossingen voor duurzaamheids- en sociale vraagstukken. In het centrum van Zeist is er, naast dat iedere ontwikkeling per saldo groen en biodiversiteit bevordert, aandacht voor de lokale economie en lokale producten. Het kernwinkelgebied zal kleiner worden en zich concentreren rondom de Slotlaan.

Nederland kent circa 3.500 bedrijventerreinen. Er is momenteel te weinig aandacht voor verduurzaming van deze bedrijventerreinen. Door bedrijventerreinen in Zeist energiepositief te maken kan een belangrijke stap worden gezet richting de doelen voor de gebouwde omgeving in het Klimaatakkoord.

Programmapunten

GroenLinks steunt duurzame en sociale ondernemers

Gemeente Zeist ondersteunt en stimuleert actief duurzame en sociale ondernemers die werken aan innovatieve, creatieve oplossingen voor duurzaamheid en sociale vraagstukken. Dit willen we doen met subsidies, lokale inkoop en actief meedenken om innovatieve oplossingen mogelijk te maken.

We creëren een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor duurzame en sociale bedrijven

We ontwikkelen actief beleid om het vestigingsklimaat voor duurzame bedrijven in Zeist aantrekkelijk te maken en duurzame bedrijven aan te trekken.

We ondersteunen de deeleconomie

Er zijn in Zeist verschillende lokale initiatieven voor het delen van producten zoals (elektrische) auto's, bakfietsen en kleding. Daarnaast hebben we onder meer kringloopwinkels, een repair-café en een bermbrigade. Deze initiatieven willen we uitbouwen en we vergroten het draagvlak en bewustzijn onder inwoners via informatievoorziening.

We promoten de lokale economie

We ondersteunen de lokale economie door lokale initiatieven te stimuleren: zoals de lokale munt de Zeister Knoop, het organiseren van een streekmarkt met boeren uit de buurt en het faciliteren van stadslandbouw en inzetten op seizoensgroenten.

We maken afspraken met winkeliers en bedrijven over verduurzaming

Met winkeliersverenigingen en de lokale afdeling van Koninklijke Horeca Nederland maken we duidelijke afspraken over afvalscheiding, duurzame logistiek en maatregelen om energievervalsing (terrasverwarming, open winkelpuien) tegen te gaan. Samenwerking op bedrijventerreinen wordt geïnitieerd en gestimuleerd op het gebied van duurzame energievoorziening en afvalbeleid.

We streven naar een volledig duurzaam inkoopbeleid bij de gemeente

Duurzame en sociale criteria sturen het inkoopbeleid van de gemeente. Zeist is al een Fairtrade gemeente: inwoners, winkels bedrijven en lokale overheden werken samen aan eerlijke handel. Naast Fairtrade inkoopbeleid komt er meer aandacht voor duurzame energie, klimaatneutrale (CO₂) en circulaire inkoop.

Iedereen Doet Mee

IEDEREEN DOET MEE

ONDERWIJS, SPORT, CULTUUR, INCLUSIE & TAAL

Samen maken we de samenleving, maar dan moet die samenleving wel toegankelijk zijn voor iedereen die in de gemeente Zeist woont en werkt. Wie je bent, hoe je je leven inricht, wat je leeftijd is of waar je vandaan komt mag daarbij niet in de weg staan. GroenLinks streeft ernaar om de gemeente Zeist zo open en inclusief mogelijk te maken. Iedereen moet mee kunnen doen. Zowel in onderwijs, sport en cultuur als in het leren van onze taal. GroenLinks zet zich in voor toegankelijk onderwijs, aantrekkelijke kindcentra en voor het stimuleren van buitensport- en culturele activiteiten. Ook zorgen we ervoor dat drempels bij taalachterstanden of laaggeletterdheid worden weggehaald. In dit hoofdstuk staan we achtereenvolgens stil bij onderwijs, sport, cultuur en inclusie & taal.

Onderwijs

De gemeente is verantwoordelijk voor huisvesting van het onderwijs en stimuleert de samenwerking tussen partijen en organisaties die zich bezighouden met jeugd en jongeren. Een goed voorbeeld is het IKC in Den Dolder waar onderwijs, zorg en opvang onder één dak zitten. GroenLinks is voorstander van onderwijs en zorg dichtbij in de buurt, we stimuleren daarom aantrekkelijke kindcentra in de wijk waarin kind en ouder centraal staan. Verder willen we toenemende scheiding van bevolkingsgroepen in het onderwijs voorkomen. GroenLinks denkt daarom mee over een centraal inschrijfsysteem voor het inschrijven van kinderen op basisscholen. Hiermee kunnen schaduwlijsten worden voorkomen. Ouders en leerlingen krijgen zo een eerlijker kans om op de (dichtstbijzijnde) school van voorkeur te komen.

Programmapunten

We stimuleren het bouwen en inrichten van aantrekkelijke kindcentra in de wijk

We maken het zo aantrekkelijk mogelijk om in de eigen wijk naar school te gaan. We pleiten voor alle kindvoorzieningen onder één dak, dit komt het kind ten goede en is aantrekkelijk voor ouders om hun kind naar toe te sturen. We houden kind- en jeugdzorg toegankelijk en dichtbij en zorgen ervoor dat kinderen zich kunnen blijven ontwikkelen, ook als zij de basisschoolleeftijd al zijn ontgroeid.

We voeren regie op de samenwerking tussen organisaties voor kinderen en jeugdigen

Passend onderwijs blijft nog steeds een speerpunt: er zijn nog te veel leerlingen die thuis zitten omdat voor hen geen goede plek op school is. Het blijft nodig om leerlingen en hun ouders actief te benaderen en te begeleiden naar werk of terug naar school.

We maken ons hard voor meer technische werkervaringsplaatsen

Het vinden van stageplaatsen is nu voor veel leerlingen lastig. We stimuleren daarom ook het creëren van werkervarings- en stageplaatsen, in samenwerking met lokale ondernemers.

Sport

Beweging en sport zijn belangrijk voor iedereen: zij verbinden en zijn bij uitstek de manier om te kunnen meedoen, ongeacht mogelijke beperkingen. De gemeente zorgt voor goede en betaalbare sportvelden, zwembaden en sporthallen. Nu het buitensporten (nog) belangrijker is geworden, pleit GroenLinks ook voor meer bewegen in de buitenlucht. Zowel georganiseerd door sportverenigingen als door bewoners zelf. Zeist en de omliggende dorpen bruisen als we samen sporten en spelen!

Programmapunten

GroenLinks wil de buitensportmogelijkheden vergroten

Dat doen we door het aanleggen van een trimbaan, het uitbreiden van trapveldjes en skate- of skeelermogelijkheden en het uitbreiden van mountainbikepaden (paden die nu – met het oog op de natuur - te intensief gebruikt worden).

We stimuleren een vitale sport- en beweegsector

Sport en bewegen helpen om mensen gezond te houden en vitaler te worden. We brengen sport en een vitale leefstijl dichterbij in de wijk en op school door samenwerking tussen zorgprofessionals en het sportaanbod te verbeteren én door inwoners die een financiële drempel ervaren verder te ondersteunen. We ondersteunen de inzet van buurtsportcoaches om samenwerking tussen zorg, welzijn en onderwijs te bevorderen.

We zetten in op toegankelijke sport en beweging voor kinderen uit een kansarme omgeving

We werken samen met het Jeugdfonds Sport & Cultuur dat gezinnen met een laag inkomen financieel ondersteunt om deel te kunnen nemen aan georganiseerd sporten.

We stimuleren het houden van een 'Zeister Sportdag' en een urban run

Met de organisatie van een 'Zeister Sportdag' en een urban run willen we sportparticipatie verder stimuleren. Op die manier leren inwoners andere sporten kennen, komen ze met elkaar in contact en stimuleren we gemeenschapszin.

Cultuur

Zeist heeft een flink aanbod van kunst- en cultuurvoorzieningen met onder andere zes theaters, een bibliotheek, een openluchttheater en een kunstenhuis. Daarnaast zijn er tal van andere zaken op cultureel gebied: denk aan koren, muziekgezelschappen, ateliers en galeries. Hier gaat veel initiatief van uit.

GroenLinks wil het beoefenen van kunstvormen verder stimuleren door financiële drempels weg te nemen. Bibliotheek en Kunstenhuis moeten voor alle Zeistenaren toegankelijk blijven, ongeacht achtergrond of beperking. We staan voor goed kunst- en cultuuronderwijs voor alle kinderen in Zeist en ondersteunen culturele experimenten die zorgen voor vernieuwende samenwerking tussen culturele organisaties; daarmee streven we naar het aantrekken van nieuw, jong en divers(er) publiek.

Programmapunten

GroenLinks gaat extra investeren in Kunstenhuis en bibliotheek

De bibliotheek en het kunstenhuis werken verbindend en hebben in de afgelopen jaren ten onrechte te maken gehad met bezuinigingen. GroenLinks wil dat er extra geïnvesteerd gaat worden én pleit voor een nieuwe gezamenlijke locatie voor bibliotheek en kunstenhuis op een centrale plek in Zeist.

We stimuleren kunst- en cultuuronderwijs voor alle jeugd in Zeist

We zijn voorstander van goed cultuuronderwijs voor alle kinderen in Zeist ongeacht achtergrond of beperking. Financiële drempels mogen geen belemmering zijn voor deelname. Cultuuronderwijs is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen, culturele instellingen en gemeente. GroenLinks stimuleert de samenwerking tussen instellingen en steunt het Cultuurakkoord Zeist.

We versterken de diversiteit van culturele instellingen

Op dit moment komen initiatiefnemers voor kunst en cultuur vooral uit groepen voor wie van oudsher al veel wordt georganiseerd. De inwoners die beter georganiseerd zijn, weten de weg wel te vinden. Maar GroenLinks wil ook (jonge) bewoners uit de diverse (sub)culturen die Zeist rijk is beter betrekken bij culturele activiteiten. Daarvoor willen we de bestaande culturele platforms ondersteunen in het verbreden van hun programmering.

We stimuleren de inzet van cultuurmakelaars

We maken beter kenbaar dat er in Zeist cultuurmakelaars zijn die inwoners kunnen helpen met cultuurprojecten. De cultuurmakelaar helpt inwoners om cultuurinitiatieven tot stand te laten komen, zij kennen de weg in het gemeentehuis en helpen om projecten regelluwer te organiseren én om iedereen in de wijk te bereiken.

We promoten het huidige cultuuraanbod en versterken netwerken voor 'nieuwe Zeistenaren'

We stimuleren een betere promotie van het huidige cultuuraanbod in Zeist. We gaan alle Zeistenaren beter informeren, ook die Zeistenaren die uit de 'grote stad' komen en die het grotere culturele aanbod van de stad missen. Deze nieuwe doelgroep is minder betrokken bij het verenigingsleven en voor hen zijn nieuwe netwerken nodig. Nieuwe inwoners sturen we een welkomstpakket met daarin informatie over onderwijs, sport & cultuur. Ook bevat het pakket uitleg over zaken waarvoor men bij de gemeente terecht kan. Eens per kwartaal organiseert de gemeente een Nieuwe Inwoners Dag.

We verminderen de regeldruk in de culturele sector

Ook evenementen vormen een belangrijk onderdeel van het culturele aanbod. In de afgelopen jaren heeft de regelgeving het organiseren van evenementen steeds lastiger gemaakt. In gesprek met organisatoren maken wij een plan om – binnen de ruimte die de gemeente heeft - de regeldruk te verminderen.

Inclusie & Taal

Om te kunnen meedoen kan taal een beperkende factor zijn. Dat geldt zowel voor fysieke als online-activiteiten. Met de 'Taalaanpak Zeist 2020-2024' wil GroenLinks vaart maken in de bestrijding van taalachterstanden en laaggeletterdheid, zodat alle inwoners daadwerkelijk kunnen participeren in de Zeister samenleving. We stimuleren de ondersteuning van digitale vaardigheden om zo toegang te houden tot alle informatie en tot de gemeenschap.

Programmapunten

We zorgen voor taal die voor iedereen te begrijpen is

We werken aan het laag houden van drempels in taal en in vorm: we communiceren in helder en begrijpelijk Nederlands en gebruiken visuele ondersteuning om teksten begrijpelijker te maken. We ondersteunen het communiceren van de gemeente in de diverse talen die in de gemeente gesproken worden zolang men de Nederlandse taal niet machtig is. We nemen een budget op in de gemeentebegroting om te zorgen dat anderstaligen, blinden en slechthorenden en doven en slechthorenden gemeentelijke communicatie kunnen volgen en begrijpen, bijvoorbeeld via tolken en het gebruik van braille.

We stimuleren scholing en advies bij digitale en taalvragen

We stimuleren het volgen van een taaltraject voor iedereen die in Zeist woont en hulp nodig heeft bij het lezen en begrijpen van teksten. Daarnaast bieden we iedereen de mogelijkheid om zich te laten scholen in het omgaan met digitale omgevingen. We pleiten voor het investeren in kwalitatief goede en toegankelijke taalcursussen, voor het vergroten van digitale vaardigheden en voor het beschikbaar stellen van digitale middelen indien nodig.

Gender neutrale aanspreekvormen

In haar communicatie zal de gemeente zoveel mogelijk aanspreekvormen als dhr. of mevr. vermijden en in plaats daarvan gebruik maken van gender neutrale aanhef en adressering zoals 'bewoner'. Daarnaast zal worden gestreefd naar het vermijden van onnodige geslachtsregistratie, bijvoorbeeld op de bibliotheekpas.

1 NO
POVERTY

2 ZERO
HUNGER

3 GOOD HEALTH
AND WELL-BEING

Inclusief en Rechtvaardig

4 QUALITY
EDUCATION

5 GENDER
EQUALITY

6 CLEAN WATER
AND SANITATION

7 AFFORDABLE AND
CLEAN ENERGY

8 DECENT WORK AND
ECONOMIC GROWTH

9 INDUSTRY, INNOVATION
AND INFRASTRUCTURE

10 REDUCED
INEQUALITIES

11 SUSTAINABLE CITIES
AND COMMUNITIES

12 RESPONSIBLE
CONSUMPTION
AND PRODUCTION

INCLUSIEF EN RECHTVAARDIG

RECHTVAARDIG & SOLIDAIR, DEMOCRATISCHE VERNIEUWING, EXCELLENTE GEMEENTE

Een rechtvaardige gemeente houdt rekening met alle inwoners, nu en in de toekomst. GroenLinks wil dat we rekening houden met elkaar maar ook met de natuur. Daarom willen wij dat de gemeente beleid ontwikkelt dat ecologische en sociale grenzen respecteert. Rechtvaardig betekent ook dat de privacy van inwoners is gewaarborgd en dat er zorgvuldig met hun gegevens wordt omgegaan. Hiervoor is volgens GroenLinks een digitaliseringsagenda nodig. Iedereen die wil kan meedoen. We vinden het belangrijk dat alle inwoners hun weg kunnen vinden naar gemeentelijke regelingen en dat er gelijke kansen op de arbeidsmarkt zijn. Hiervoor is volgens ons een gemeente nodig die begrijpelijk communiceert en proactief handelt. Zeist doet al veel aan democratische vernieuwing en wij willen daarmee doorgaan. Over 4 tot 8 jaar zijn er stappen gezet om samen met inwoners een socialere gemeente neer te zetten.

Rechtvaardig & solidair

Zeist is een gemeente waarin iedereen zich welkom en veilig voelt om te wonen, te werken en te leven ongeacht (culturele) achtergrond, geslacht of geaardheid. Dit vormt de basis om volop mee te kunnen doen. GroenLinks heeft als ambitie om de sociale cohesie tussen de inwoners verder te versterken. Dat leidt niet alleen tot een prettigere leefomgeving, maar ook tot kansen voor sociale en groene initiatieven. Maatregelen om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan moeten volgens ons onderdeel zijn van al het gemeentebestuur met daarin een balans die recht doet aan de mens en tegelijkertijd de ecologische grenzen respecteert.

Programmapunten

GroenLinks pleit voor een goede balans tussen 'het sociale fundament en het groene plafond'

We hanteren het Donut-model van Kate Raworth bij het opstellen van beleid en begroting. Het Donut-model beschrijft welke ruimte er is tussen een sociaal fundament en een ecologisch plafond met als doel te werken aan een sociale en rechtvaardige samenleving binnen de grenzen van de aarde. De gemeente hanteert dit model voor de begroting en het beleid. Om deze stap te zetten, wordt een visiedocument opgesteld om te bepalen welke principes vanuit het model kunnen worden toegepast op de begroting en het beleid van de gemeente.

We zorgen in begrotingen voor ruimte voor het klimaat

We zorgen ervoor dat meetbare klimaatdoelstellingen worden verankerd in betreffende begrotingen (Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan; Meerjarig onderhoudsplan Beheer Openbare Ruimte), met structureel budget voor klimaatbeleid.

We verhogen de OZB voor extra ruimte in de begroting: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten)

Momenteel loopt de gemeente inkomsten mis doordat de Onroerendezaakbelasting (OZB) relatief laag is. GroenLinks vindt dat de OZB kan worden verhoogd voor meer ruimte in de begroting.

We pleiten voor structureel extra geld voor Jeugdzorg, WMO en Participatiewet

Vanwege de decentralisatie van Jeugdhulp, WMO en Participatiewet, ontstaan tekorten op de begroting omdat er meer moet worden gedaan voor minder geld. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wil dat de overheid met een structurele oplossing komt. GroenLinks vindt dat de gemeente de VNG hierin moet steunen.

We bestrijden discriminatie bij het vinden van een geschikte stageplek

Een stage is niet alleen een voorwaarde om de opleiding met succes af te ronden, maar ook vaak de opstap naar een vaste baan. Jongeren met een migratieachtergrond komen in tegenstelling tot jongeren met een Nederlandse achtergrond echter maar moeilijk aan een stageplek. GroenLinks wil deze vorm van discriminatie bestrijden en verzoekt de gemeente om in overleg met jongeren, onderwijsinstellingen en bedrijven tot oplossingen te komen.

We promoten anoniem solliciteren

GroenLinks is voorstander van anoniem solliciteren en stimuleert de gemeente om dit toe te passen op haar eigen vacatures.

We onderzoeken ideeën ter verbetering van inclusie

Er komt een onderzoek naar inclusie en er wordt in kaart gebracht welke kansen er zijn voor verbetering. Sociale ondernemingen en organisaties die een positieve impact hebben op inclusie (zoals Abrona, Kringloop Zeist, De Weggeefwinkel, Samen voor Zeist, Bij Johannes en de Taartenfabriek) krijgen ondersteuning en ook nieuwe initiatieven worden gestimuleerd.

We pleiten voor meer budget voor de inclusie-agenda

We zetten vol in op de uitvoering van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Gemeentelijke gebouwen, voorzieningen en (digitale) informatie maken we toegankelijker. Maar er kan ook nog meer worden gedaan voor het onderwijs en de arbeidsmarkt, zodat meer mensen een kans krijgen om mee te doen. GroenLinks wil dat hiervoor op projectbasis middelen voor vrij gemaakt worden.

We halen de doelstellingen van Vollenhove Vooruit naar voren

De ambities en doelstellingen van Vollenhove Vooruit staan nu gepland voor 2035. Om de sociale cohesie sterker te stimuleren, wordt een groot aantal van deze doelstellingen naar voren gehaald. Best practices worden ook ingezet in andere wijken.

Excellente gemeente

Wanneer je als burger iets nodig hebt van de gemeente kan het lastig zijn om de juiste weg te vinden. Bijvoorbeeld bij aanvraag van subsidies, vergunningen of verlenging van bepaalde documenten. GroenLinks vindt dat de gemeente inwoners actief kan benaderen met een aanbod van diensten die op dat moment noodzakelijk of behulpzaam zijn. De informatie is begrijpelijk en toegankelijk ook voor mensen met een buitenlandse achtergrond of verstandelijke beperking.

Privacy is een groot goed maar staat onder druk door steeds verdergaande automatisering. GroenLinks vindt dat de gemeente er continu voor moet waken dat de gegevens van haar inwoners veilig zijn en alleen worden gebruikt waarvoor ze strikt noodzakelijk zijn. Digitalisering brengt nieuwe risico's (hackers) en kansen (open source en transparantie) met zich mee. GroenLinks vindt dat de gemeente hiervoor de meest actuele ontwikkelingen moet volgen.

Programmapunten

GroenLinks is voorstander van een proactieve overheid

Er wordt onderzoek ingesteld om vast te stellen welke gemeentelijke diensten in aanmerking komen om aan te passen naar een proactieve dienstverlening. Zo zou de gemeente omwonenden proactiever kunnen informeren over aangevraagde en geplande wijzigingen in hun directe leefomgeving, zoals aanvragen voor kap- en bouwvergunningen. Daarmee stimuleert de overheid vroegtijdige inspraak en betrokkenheid bij bewoners. Inwoners krijgen de mogelijkheid gegeven hiervan af te zien (opt out).

We ontwikkelen nieuwe communicatievormen voor de wijken

Er komt per wijk een (digitaal) overzicht dat laat zien wat er in elke wijk gebeurt en welk beleid er wordt uitgevoerd: welke plannen zijn er in een wijk en in welke fase van besluitvorming zijn ze?

Inwoners kunnen eens per jaar meelopen met een rondleiding van de wijkmanager in de eigen buurt. De wijkmanager geeft uitleg over het beleid in de wijk en in de gemeente in het algemeen. Inwoners kunnen ter plekke zaken over hun buurt delen met de wijkmanager.

We stellen een digitaliseringsagenda op met aandacht voor privacy, beveiliging en ethiek

Digitalisering speelt een steeds grotere rol in het dagelijks binnen gemeenten. Processen en gegevens worden steeds verder geautomatiseerd. De risico's worden daarmee ook steeds groter, systemen zijn kwetsbaar voor hackers en de privacy van burgers kan in het geding komen doordat gegevens onnodig worden opgeslagen. GroenLinks vindt het belangrijk dat de gemeente hiervoor beleid opstelt en maatregelen implementeert naar de meest recente inzichten. Ook voor het gebruik van 'devices' als camera's en meetapparatuur komt er een register zodat transparant is welke worden gebruikt.

We waarborgen de privacy van inwoners

GroenLinks wil het privacybeleid met het oog op steeds verdergaande digitalisering evalueren en actualiseren als dat nodig is.

We kiezen voor Open Source software en standaardisatie

De ICT in de gemeente is complex en bestaat uit veel verschillende systemen. Open Source en standaardisatie bieden kansen om de ICT te verbeteren door de verwerking te vereenvoudigen. Er zijn diverse landelijke initiatieven voor de ontwikkeling van Open Source componenten waar de gemeente bij kan aansluiten. Open Source kent ook uitdagingen zoals continuïteit en onderhoud. Daarom is er een visie en strategie nodig voor de toepassing en ontwikkeling van Open Source.

Democratische vernieuwing

Inwoners van Zeist hebben een goed beeld van wat goed is voor hun omgeving en voor henzelf. Om deze kracht te bevorderen is GroenLinks voorstander van het actief betrekken van inwoners bij het ontwikkelen van beleid. Inwoners moeten zich welkom voelen hun stem te laten horen. Op die manier krijgt de gemeente een representatiever beeld van de opvattingen die leven binnen de Zeister samenleving. De gemeente zet zich nu al in voor inspraak en participatie, denk bijvoorbeeld aan de Ronde Tafels, maar het kan nog beter.

Programmapunten

GroenLinks pleit voor nieuwe vormen van besluitvorming

De gemeente gaat verder met de ontwikkeling van nieuwe vormen van besluitvorming en inspraak. Er wordt geëxperimenteerd met nieuwe vormen zoals Right to Challenge en Digitale Democratie. GroenLinks wil dat de gemeente deze initiatieven actief onder de aandacht van inwoners brengt om zoveel mogelijk mensen te betrekken.

We starten nieuwe co-creatie trajecten

De gemeente gaat meer ervaring opdoen met co-creatie trajecten. In deze trajecten trekken inwoners en gemeente als gelijkwaardige partijen samen op. Dat is goed voor het draagvlak, de kwaliteit en de snelheid van beleid en uitvoering. De bezuinigingsdialoog in Zeist en 'Vollenhove in the Picture' (het zogenaamde VIP-programma) zijn voorbeelden van co-creatie trajecten. In de komende raadsperiode willen we met een aantal nieuwe trajecten starten. Daarvoor kiezen we een aantal geschikte onderwerpen. Dat kan van alles zijn, van het verbeteren van luchtkwaliteit en de aanpak van houtstook, de ontwikkeling van stadslandbouw en Tiny Forests, tot het opzetten van alternatieve woonvormen of sociale of culturele projecten.

We steunen lokale burgerinitiatieven

GroenLinks wil dat lokale burgerinitiatieven worden gesteund door de gemeente. Dit versterkt ook de samenwerking en sociale cohesie in de buurt.

Colofon

GroenLinks Zeist november 2021

Programmacommissie

Falco van 't Riet, Steven Dijkxhoorn, Peter Legters,
Mette Dingemans, Martine Folkersma

Thematrekkers

Sien Kok, Gijs Bijl, Kees Hammink, Alexander Matthes,
Laura Hoogstraten, Ruud te Velthuis, Naomi Mertens